Kurugöllü Hocamızın Nazmına Bir Tahlîl

KURUGÖLLÜ HOCAMIZIN NAZMINA BİR TAHLÎL
NASÎHATLERMustafa Kırdal
Ezkârdan bir pâye kıl Eskâma devâ olsun Evrâdın bir gâye kıl Emrâdın şifâ bulsun
Temrîn-i mehâmid etAhlâkın kerîm olsunTehzîb-i mefâsid et Fuâdın selîm olsun
Sakın da muttakî kal Dîninde verâ olsun Teverru' et nakî kal Irzın müberrâ olsun
Kıyâm-ı teheccüd et Yüzün pâk-i nûr olsunFuzûle tezehhüd et Meâdın surûr olsun
Tevâzu et küçük kal Kibrin târumâr olsunHaddini bil güdük kal O ucbun demâr olsun
Niyyete ictihâd et Sivâdan ihlâs olsunHalvete i'tiyâd et Riyâdan halâs olsun
Âbid ol tenessük et Yârin ibâdât olsun Kâbid ol temessük et Habîbin salât olsun
●Emrah Orhan Kurugöllü●

Kurugöllü hocamızın 14 beyitlik nazmındaki 14 önemli nasîhat:
1. Zikir yapmaya teşvîk.2. Zikirden günlük bir vird edinmeye teşvîk.3. Güzel ahlâklı olmaya teşvîk.4. Kötü ahlâkı ıslâh etmeye teşvîk.5. Allah'tan korunup sakınmaya teşvîk.6. Günahlardan kaçınmaya teşvîk.7. Teheccüd namazına teşvîk.8. Dünyevî işlerden el çekmeye teşvîk.9. Mütevazi olmaya teşvîk.10. Kendini beğenmekten sakınma.11. İhlâslı olmaya teşvîk.12. Tenhada ibâdet etmeye teşvîk. 13. İbâdet ehli olmaya teşvîk.14. Tevhîd ve Sünnete sarılmaya teşvîk. ● TAHLÎL:
1- Ezkârdan bir pâye kıl Eskâma devâ olsun
● Beyitteki nasîhat: Zikir yapmaya teşvîk.
● Beyitteki garîb kelimeler:Ezkâr: Arapça bir kelime olup zikir kelimesinin çoğuludur.Pâye: Farsça kökenli bir kelime olup rütbe, derece ve önem anlamlarına gelir.Eskâm: Arapça bir kelime olup sekam kelimesinin çoğuludur. Sekam ise hastalık demektir.Devâ: Arapça bir kelime olup ilaç, şifa, çare ve hastalıklarda kullanılan madde anlamlarına gelir.
● Beyitteki faydalar:1. Az da olsa zikre devam etmeye teşvîk.2. Zikrin önemi.3. Zikrin maddî ve manevî hastalıklara şifâ olduğu.

2- Evrâdın bir gâye kıl Emrâdın şifâ bulsun
● Beyitteki nasîhat: Zikirden günlük bir vird edinmeye teşvîk.
● Beyitteki garîb kelimeler:Evrâd: Arapça bir kelime olup vird kelimesinin çoğuludur. Vird ise gün içerisinde zikir yapmak için ayrılan vakit yahut o vakitte yapılan zikrin bizâtihi kendisidir.Emrâd: Arapça bir kelime olup merad kelimesinin çoğuludur. Merad ise hastalık demektir.
● Beyitteki faydalar: 1. Zikirden günlük belirli bir vird edinmeye teşvîk.2. Zikrin maddî ve manevî hastalıklara şifâ olduğu.

3- Temrîn-i mehâmid et Ahlâkın kerîm olsun
● Beyitteki nasîhat: Güzel ahlâklı olmaya teşvîk.

● Beyitteki garîb kelimeler:Temrîn: Arapça bir kelime olup alıştırma, yetiştirme, adım adım terbiye etme anlamlarına gelir.Mehâmid: Arapça bir kelime olup mahmede kelimesinin çoğuludur. Mahmede ise övülecek iş, amel demektir.
● Beyitteki faydalar: 1. Nefsi terbiye ederek güzel ahlâkın husûle geleceği.2. Güzel sıfatları kazanmada temrînin önemi.3. Güzel ahlâklı olmaya teşvîk.

4- Tehzîb-i mefâsid et Fuâdın selîm olsun
● Beyitteki nasîhat: Kötü ahlâkı ıslâh etmeye teşvîk.
● Beyitteki garîb kelimeler:Tehzîb: Arapça bir kelime olup temizlemek, arıtmak, düzeltmek anlamlarına gelir.Mefâsid: Arapça bir kelime olup mefsede kelimesinin çoğuludur. Mefsede ise rezillik, rezâlet, ayıp demektir.Fuâd: Arapça bir kelime olup kalp, gönül anlamına gelir.
● Beyitteki faydalar: 1. Kötü ahlâkı ıslâh etmeye teşvîk.2. Güzel ahlâkın kalbin selâmette kalmasının sebebi olduğu.

5- Sakın da muttakî kal Dîninde verâ olsun
● Beyitteki nasîhat: Allah'tan korunup sakınmaya teşvîk.
● Beyitteki faydalar:1. Allah'tan korunup sakınmaya teşvîk.2. Muttakîlerden olmanın küçük-büyük tüm masiyetleri terketmeye bağlı olduğu.3. Dînde verâ sâhibi olmanın takvâdan geçtiği.

6- Teverru' et nakî kal Irzın müberrâ olsun
● Beyitteki nasîhat: Günahlardan kaçınmaya teşvîk.
● Beyitteki garîb kelimeler:Teverru': Arapça bir kelime olup günahlardan ve şüpheli şeylerden sakınmak anlamına gelir.Nakî: Arapça bir kelime olup temiz, saf, pâk anlamlarına gelir.Muberrâ: Arapça bir kelime olup temize çıkmak, arınmak anlamlarına gelir.Irz: Arapça bir kelime olup onur, şeref anlamlarına gelir.
● Beyitteki faydalar:1. Ma'siyetlerden kaçınmaya teşvîk.2. Irzın pak oluşunun günahlardan kaçınmaya bağlı olduğu.

7- Kıyâm-ı teheccüd et Yüzün pâk-i nûr olsun
● Beyitteki nasîhat: Teheccüd namazına teşvik.

8- Fuzûle tezehhüd et Meâdın surûr olsun
● Beyitteki nasîhat: Dünyevî işlerden el çekmeye teşvîk.
●Beyitteki garîb kelimeler:Fuzûl: Arapça bir kelime olup boş, faydasız işler anlamına gelir.Tezehhüd: Arapça bir kelime olup zâhid olmak, el çekmek, terketmek, uzaklaşmak anlamlarına gelir.Meâd: Arapça bir kelime olup dönülecek, varılacak yer anlamına gelir. Surûr: Arapça bir kelime olup sevinç, mutluluk, neşe anlamlarına gelir. (Beyitteki surûrdan murâd Cennet'e girmektir.)
● Beyitteki faydalar:1. Boş işler ile meşgûliyetin zararı. 2. Vakti sâlih ameller ile doldurmaya teşvîk.3. Boş işlerden el çekmeye teşvîk.

9- Tevâzu et küçük kal Kibrin târumâr olsun
● Beyitteki nasîhat: Mütevazi olmaya teşvîk.
● Beyitteki garîb kelimelerTârumâr olmak: Farsça kökenli bir kelime olup dağılmak, perişan olmak anlamlarına gelir.

● Beyitteki faydalar:1. Mütevazi olmaya teşvîk.2. Kibrin zemmi.3. Kibrin mütevazi olmaya engel olduğu.

10- Haddini bil güdük kal O ucbun demâr olsun

● Beyitteki nasîhat: Kendini beğenmekten sakınma.

● Beyitteki garîb kelimeler:Güdük: Eksik-tamamlanmamış yanı olan yahut kısa anlamlarına gelir.Ucb: Arapça bir kelime olup kişinin yaptığı ibâdetlerle nefsinde kendini övmesi, kendini beğenmesi anlamına gelir.Demâr olmak: Arapça bir kelime olup harap olmak, yıkılmak, yok olmak anlamlarına gelir.

● Beyitteki faydalar:1. Kişinin amellerini daima eksik görmesi, eksik bilmesi.2. Böyle davranmanın ucbu yokettiği.

11- Niyyete ictihâd et Sivâdan ihlâs olsun

● Beyitteki nasîhat: İhlâslı olmaya teşvîk.

● Beyitteki garîb kelimeler:Sivâ: Arapça bir kelime olıp -den başka, -den gayrı anlamına gelir. (Beyitteki sivâdan murâd, niyetlere karıştırılan Allah'tan başka herşeydir.)

● Beyitteki faydalar:1. İhlâslı olmak için nefisle mücadelenin gerekliliği.2. İhlâslı olmaya teşvîk.

12- Halvete i'tiyâd et Riyâdan halâs olsun

● Beyitteki nasîhat: Tenhada ibâdet etmeye teşvîk.

● Beyitteki garîb kelimeler:İ'tiyâd: Arapça bir kelime olup alışkanlık, huy, adet edinme anlamına gelir.Halâs: Arapça bir kelime olup bir şeyden kurtulma anlamına gelir.

● Beyitteki faydalar:1. Tenhada ibâdet etmeye teşvîk. 2. Riyâdan sakınma.3. Tenhada ibâdetleri çoğaltmanın riyâdan kurtulmanın bir sebebi olduğu.

13- Âbid ol tenessük et Yârin ibâdât olsun

● Beyitteki nasîhat: İbâdet ehli olmaya teşvîk.

● Beyitteki garîb kelimeler:Âbid: Arapça bir kelime olup ibâdet eden, tapan anlamına gelir.Tenessük: Arapça bir kelime olup ibâdet ve taat içinde bir hayat sürmek anlamına gelir.Yâr: Farsça kökenli bir kelime olup sevgili, dost anlamına gelir.İbâdât: Arapça bir kelime olup ibâdet kelimesinin çoğuludur.

● Beyitteki faydalar:1. Allah'a ibâdet ile dolu bir hayat sürmeye teşvîk.2. Allah'a tapınmayı sevmek.

14- Kâbid ol temessük et Habîbin salât olsun

● Beyitteki nasîhat: Kurtuluş için Tevhîd ve Sünnete sarılma.

● Beyitteki garîb kelimeler:Kâbid olmak: Arapça bir kelime olup nazımda dîn husûsunda tutucu olmak anlamında kullanılmıştır. Temessük etmek: Arapça bir kelime olup tutunmak, sarılmak, yapışmak anlamlarına gelir.

● Beyitteki faydalar:1. Kurtuluş için Tevhîd ve Sünnete sarılma.2. Namaza devam ve özen göstermeye teşvîk

8 Cumâde'l-Âhir 1438